

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: *vedoucí práce*

Autor/ka práce: Alexandr Kasal

Název práce: Užívání marihuany osobami staršími padesáti let a dynamika pravidel vyvinutých kolem tohoto užívání

Vedoucí práce: Mgr. Jan Morávek, Ph.D.

Oponent/tka: Mgr. Karel Čada

Navržené hodnocení: Výborně

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Úvodem autor přesvědčivě odůvodňuje potřebnost a novost svého výzkumu. Souhlasím s ním, že zúžení tématu oproti projektu představuje výhodnou specializaci. Pokud si kladl za cíl postihnout dynamiku těchto pravidel v celé její šíři, tak byl možná příliš ambiciózní – pro ucelenější paradigmatický model by zřejmě bylo zapotřebí více dat. Výsledky však poskytují dostatečný vhled do problematiky, na který může navázat další výzkum.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autor prostudoval dostatek vhodných titulů. Přináší vůbec první obšírnější výtah z klasické monografie Normana Zinberga v češtině. Preferoval bych větší odstup od Zinbergových poznatků o vzorcích užívání marihuany, které mohou být podmíněny kulturně-historickým kontextem. Možná je škoda, že nečerpá více z novější práce Grunda ani z dosavadních poznatků o dynamice pravidel užívání.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Metodologickou stránku práce celkově považuji za velmi zdařilou. Konkrétně oceňuji rozvahu v souvislosti s volbou kvalitativního přístupu, i když bych argumentoval jinak – pro kvantitativní šetření již existuje dostatečná teorie, ale problémem by byl přístup ke skryté populaci uživatelů marihuany nad 50 let. Chválím také poctivou snahu autora dostát nárokům zakotvené teorie, včetně všech tří stupňů kódování. Je pochopitelné, že s tímto objemem dat se mu podařilo vytvořit jen kostru paradigmatického modelu. Scénář rozhovoru je vhodně inspirovaný literaturou, pečlivě promyšlený a přátelský. Respekt výzkumníka k respondentům se projevil i v etických pravidlech, která si nastavil. Oceňuji i reflexi vedení rozhovorů; byly nakonec vzneseny nějaké doplňující dotazy? Nesouhlasím s tvrzením, že menší standardizace rozhovorů podstatně ztížila analýzu – v Atlasu.ti by to problém nebyl. Ruční zpracování v textovém editoru asi také znesnadňuje vykazatelnost a falzifikaci výzkumu. Když autor tvrdí, že se vzorkem 8 osob dosáhl teoretické nasycenosti, neopominul zvážit některé relevantní kategorie, například gender?

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Metodický a přehledný výklad dobře ozřejmuje linii argumentace, ve které nespatřuji zásadní

problémy. Červeným praporkem bych mával u tvrzení, že *většina* respondentů považuje za nevhodné hulit před prací; nebyly zde žádné výjimky, třeba mezi kreativními povoláními? Součástí paradigmatického modelu v kapitole 3.5 je racionální „algoritmus“ ne/učení se z vlastních chyb (identifikace příčiny, formulace nápravy, implementace). Jestli má jít o jakýsi časový snímek vývoje myšlení uživatelů, tak bych spíše čekal více typů „algoritmů“, odrážejících různé formy i/racionality. Hlavně ale není zřejmé, jak je tento algoritmus zakotven v datech. Do jaké míry je tento závěr ovlivněn metodou sběru dat (re/konstrukce kariér v retrospektivních rozhovorech se studentem)? Jak si autor v závěru správně posteskl, v rozhovorech nezjistíme třeba osobnostní charakteristiky respondentů, které oni sami nereflektují.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?
Ano

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?
Odkazový aparát je v pořádku. Velkým plusem je přívětivý a metodický styl výkladu. Celkově hodnotím jazykovou úroveň jako průměrnou, hlavně kvůli množství překlepů. Estetický dojem mi kazí pracovní scénář rozhovoru, který je přiložen v autentické „pracovní“ verzi psané obecnou češtinou. Název práce má 13 slov, což je relativně hodně, např. manuál APA doporučuje maximálně 12.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).
Oceňuji subjektivistickou definici kontrolovaného/udržitelného užívání marihuany, ke které autor ve svém výzkumu dospěl. Analýza pravidel užívání je výhodně zasazena do kontextu individuálních kariér. Pravidla užívání vyšla Kasalovi podobně jako Cohenovi a Kaalové (což je také důležité zjištění), přidanou hodnotou je pak pokus vysvětlit i jejich dynamiku. Výzkumník také zkontaktoval zajímavou skrytou populaci zkušených uživatelů. Spojení marihuany s duchovním rozvojem je v současném výzkumu spíše popelkou. Proto mě zaujalo zjištění, že jeden respondent se naučil regulovat průběh intoxikace prostřednictvím introspekce a rozpoznávat „set“, ve kterém má k tomu dostatečnou motivaci.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.
Souhlasíte, že pro ucelenější paradigmatický model dynamiky pravidel je zapotřebí více dat? Pokud ano, jak byste je sbíral?
Jaká forma triangulace by řešila problém nereflektovaných osobnostních charakteristik?

Celkové hodnocení práce: Student pojednal téma pravidel užívání kreativně a na zajímavém vzorku respondentů. Práce je výsledkem promyšleného a pečlivého postupu, ovšem zasloužila by si kvalitnější jazykové zpracování. Zakotvená teorie není nijak komplexní, ale poskytuje zajímavý vhled do dynamiky pravidel. Doufám, že na Kasalovu práci naváže další výzkum nebo dokonce follow-up s původními respondenty.

Datum: 10. června 2014

Podpis: